EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.8.2020
COM(2020) 372 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskeva arviointi

{SWD(2020) 161 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskeva arviointi

Euroopan kulttuuriperintötunnus on Euroopan unionin toimi[1], jonka tarkoituksena on vahvistaa Euroopan kansalaisten, erityisesti nuorten, tunnetta unioniin kuulumisesta yhteisten arvojen, Euroopan historian ja kulttuuriperinnön luomalta pohjalta sekä lisätä kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden arvostamista. Toimessa keskitytään Euroopan yhteiseen historiaan ja yhteisiin arvoihin sekä kulttuurien välisen vuoropuhelun syventämiseen. Kulttuuriperintökohteiden suojelu ei ole toimessa yhtä tärkeässä asemassa. Kaikki jäsenvaltiot Irlantia ja Ruotsia lukuun ottamatta osallistuvat toimeen[2].

Tähän mennessä komissio on myöntänyt Euroopan kulttuuriperintötunnuksen 48 kohteelle, joilla on symbolista arvoa, jotka ovat olleet Euroopan historian kannalta merkityksellisiä ja jotka toiminnallaan lähentävät **Euroopan unionia ja sen kansalaisia toisiinsa**. Tässä toimessa ’kohteilla’ tarkoitetaan muistomerkkejä, luontokohteita, vedenalaisia tai arkeologisia kohteita taikka teollisuus- tai kaupunkikohteita, kulttuurimaisemia, historiallisia paikkoja, tiettyyn paikkaan liittyviä kulttuurituotteita ja -esineitä sekä aineetonta perintöä, nykyajan kulttuuriperintö mukaan lukien. Euroopan kulttuuriperintötunnukseen ei liity rahallista palkintoa.

Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan toimen toteuttamisessa komissiota avustaa puolueeton eurooppalainen asiantuntijaraati, joka suorittaa valinnan ja seurannan unionin tasolla.

Tämä Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskeva **arviointikertomus** esitetään päätöksen 1194/2011/EU[3] 18 artiklan mukaisesti, ja siihen liittyy arvioinnin perustana olevan näytön sisältävä komission yksiköiden valmisteluasiakirja. Kertomus tukeutuu asianomaisilta osapuolilta avoimessa julkisessa kuulemisessa saatuun 102 vastaukseen. Tässä arvioinnissa arvioidaan edistymistä toimen täytäntöönpanossa sen **kuuden ensimmäisen toimintavuoden aikana vuosina 2011–2017**. Tarkoituksena on kehittää toimea edelleen, jotta siitä saataisiin paras mahdollinen hyöty, ja edistää sitä laadullisesti. Arvioinnissa tarkastellaan komission paremman sääntelyn suuntaviivojen[4] mukaisesti seuraavia viittä kriteeriä: merkityksellisyys, johdonmukaisuus, vaikuttavuus, tehokkuus ja eurooppalainen lisäarvo.

Arvioinnin mukaan **Euroopan kulttuuriperintötunnus on edelleen merkityksellinen EU:n nykyisiin tarpeisiin nähden**, ja se on Euroopan uuden kulttuuriohjelman[5] mukainen. Se

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1194/2011/EU, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta (EUVL L 303/1, 22.11.2011).

[2] Yhdistynyt kuningaskunta oli arvioinnin aikana EU:n jäsenvaltio, mutta se ei osallistunut Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevaan toimeen.

[3] EUVL L 303/1, 22.11.2011.

[4] https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_fi

[5] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan uusi kulttuuriohjelma (COM(2018) 267 final, 22.5.2018).

myös vastaa EU:n kansalaisten keskuudessa kasvavaa kiinnostusta kulttuuria ja kulttuuriperintöä kohtaan. Tästä on osoituksena kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018 suuri osallistujamäärä. Komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa esitettävien arvioinnin tulosten mukaan toimea olisi edelleen kehitettävä. Sen maantieteellistä soveltamisalaa ei kuitenkaan pitäisi laajentaa EU:n ulkopuolelle ennen kuin toimi on saavuttanut vahvemman aseman EU:n alueella.

1. Merkityksellisyys

Arvioinnin tulosten mukaan Euroopan kulttuuriperintötunnus on **merkityksellinen, kun otetaan huomioon kasvava kiinnostus kulttuuria ja kulttuuriperintöä kohtaan** EU:n kansalaisten keskuudessa. Kulttuurin ja kulttuuriperinnön alalla tarvitaan EU:n tason yhteistyötä, minkä vuoksi on erittäin tärkeää, että kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa helpotetaan kaikkialla unionissa. Se on lupaavin tapa kehittää ammattilaisten tietämystä ja käytäntöjä sekä vahvistaa vertaisryhmien välisiä yhteyksiä Euroopassa. Ensimmäisten täytäntöönpanovuosien aikana **tätä toimen tarjoamaa mahdollisuutta ei ole vielä otettu täysin käyttöön**, eivätkä kaikki jäsenvaltiot ole osallistuneet toimeen.

- Komissio jatkaa toimen kehittämistä ja pyrkii tehokkaammin saamaan kaikki jäsenvaltiot osallistumaan siihen.

2. Johdonmukaisuus

Arvioinnissa todettiin, että Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskeva aloite **eroaa muista EU:n aloitteista**. Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevassa toimessa korostetaan vähemmän kohteiden suojelua ja keskitytään sen sijaan lisäämään EU:n kansalaisten tietoisuutta Euroopan historiasta ja kulttuurista. Arvioinnissa myös havaittiin, että tavoitteiden osalta Euroopan kulttuuriperintötunnuksella on enemmän samankaltaisuuksia EU:n muiden kulttuurialan aloitteiden ja ohjelmien kanssa kuin Unescon ohjelmien kanssa. Euroopan kulttuuriperintötunnuksen ja Euroopan neuvoston kulttuurireittien välillä todettiin kuitenkin olevan riski joihinkin päällekkäisyyksiin.

Koska **kulttuuriperintö on luonteeltaan laaja-alaista**, Euroopan kulttuuriperintötunnus tarjoaa mahdollisuuksia synergiaan sosiaali- ja talouspolitiikan sekä kansainvälisen politiikan kanssa. Tätä synergiaa voitaisiin kehittää tekemällä aktiivisemmin toimintapoliittista yhteistyötä Euroopan uuden kulttuuriohjelman ja kulttuuriperintöä koskevan eurooppalaisen toimintakehyksen[6] puitteissa. Tiettyä synergiaa voitaisiin saavuttaa myös Euroopan kulttuuriperintötunnuksen sekä koulutuksen alalla toteutettavien EU:n ohjelmien välillä (esim. Erasmus+-ohjelma).

- Komissio kiinnittää jatkossakin erityistä huomiota Euroopan kulttuuriperintökohteiden eurooppalaiseen merkitykseen Euroopan historian ja kulttuurin ja/tai unionin rakentamisen kannalta. Se on toimen ominaispiirre, joka luo samalla perustan sen kehittämiselle ja tavoitteiden saavuttamiselle.
- Komissio pyrkii hyödyntämään johdonmukaisuutta ja synergiaa Euroopan kulttuuriperintötunnuksen ja EU:n muiden toimien välillä kulttuurin, koulutuksen ja kansalaisuuden aloilla (esim. Kansalaisten Eurooppa -ohjelma, Erasmus+ -ohjelma, DiscoverEU-hanke sekä Euroopan kulttuuripääkaupungit).

3. Vaikuttavuus ja hallinnointi

[6] European Framework for Action on Cultural Heritage, SWD(2018) 491 final, 5.12.2018.

Euroopan kulttuuriperintötunnus voidaan myöntää **monenlaisille kohteille**, jotka voivat olla aineellisia tai aineettomia, joita voi olla yksi tai monta ja jotka ovat joko kansallisia tai ylikansallisia. Arvioinnissa tätä pidetään **etuna pyrittäessä houkuttelemaan ja yhdistämään tunnuksen alle monenlaisia potentiaalisia kohteita**. Se myös erottaa toimen muista kulttuuriperintöä koskevista aloitteista. **Yhteisten valintakriteerien käyttöönotto** oli yksi tärkeistä muutoksista, joita tehtiin vuonna 2011. Silloin Euroopan kulttuuriperintötunnus muutettiin hallitustenvälisestä aloitteesta EU:n tason toimeksi. Yhteisillä valintakriteereillä varmistetaan, että kohteet liittyvät Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tavoitteisiin, sillä nimettyjen kohteiden on **määritettävä selkeästi eurooppalainen merkityksensä** ja sitouduttava toteuttamaan toimintaa, jolla toimen tavoitteet saavutetaan. Yhteiset valintakriteerit ovat myös auttaneet muokkaamaan toimen identiteettiä.

Arvioinnissa korostettiin, että **toimen eurooppalaista merkitystä koskeva valintaperuste erottaa sen muista** kulttuuriperintöalan ohjelmista tai aloitteista ja on tosiasiallisesti olennainen kriteeri Euroopan kulttuuriperintötunnuksen myöntämiselle. Arvioinnissa kuitenkin myös todettiin, että suurelle osalle tunnusta hakevista kohteista **eurooppalaisen narratiivin laatiminen on vaikeaa**.

- Komissio pyrkii tukemaan kohteita, joille Euroopan kulttuuriperintötunnus saatetaan myöntää tai joille se on jo myönnetty, laatimaan omia eurooppalaisia narratiiveja, jotta eurooppalaista merkitystä koskeva kriteeri täytetään myös jatkossa.

Arvioinnissa todettiin, että vaikka **mahdollisuus yhteistyöhön ja temaattiseen verkostoitumiseen** sisältyy valintakelpoisten kohteiden luokitteluun, sitä ei ole vielä täysin hyödynnetty. Suurin osa kohteista, joille tunnus myönnettiin vuosina 2013–2017, oli yksittäisiä kohteita ja enimmäkseen historiallisia rakennuksia, asiakirja- ja arkkitehtuuriperintöä sekä historiallisia paikkoja. Ennen vuotta 2018 tunnus oli myönnetty vain yhdelle ylikansalliselle ja yhdelle kansalliselle temaattiselle kohteelle.

- Komissio pyrkii edistämään tehokkaammin jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja temaattista verkostoitumista, jotta tunnus voitaisiin myöntää useammalle ylikansalliselle ja kansalliselle temaattiselle kohteelle.

Toimen vaikutustenarvioinnin mukaan **kaksivaiheinen valintamenettely**, joka koostuu kansallisella tasolla suoritettavasta esivalinnasta ja sen jälkeen unionin tasolla tehtävästä valinnasta, olisi keino varmistaa, että tunnuksia myönnetään oikeudenmukaisesti eri puolille EU:ta. Arvioinnissa todettiin, että toimen ensimmäisten täytäntöönpanovuosien jälkeen Euroopan kulttuuriperintötunnusten maantieteellinen jakautuminen on edelleen epätasaista ja että tunnuksia on enemmän suurissa kaupungeissa.

- Komissio kannustaa jäsenvaltioita osallistumaan toimeen ja tukee sellaisten jäsenvaltioiden hakemuksia, joilla ei vielä ole nimettyä kohdetta.

Kohteet, joille tunnukset myönnetään, valitaan kaksivaiheisessa menettelyssä: ensin suoritetaan kahden kohteen esivalinta kansallisella tasolla kahden vuoden välein, ja tämän jälkeen eurooppalainen raati valitsee kohteet komission alaisuudessa. Arvioinnissa todettiin, että kaksivaiheinen valintamenettely saattaa olla tehoton, koska kaikki hakemukset arvioidaan, myös ne, joissa tunnusta hakeva kohde ei osoita hakemuksessa selkeästi, että sillä olisi symbolista eurooppalaista arvoa. Koska jokainen osallistuva jäsenvaltio laatii omat menettelynsä ja oman esivalinta-aikataulunsa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, kulttuuriperintökohteiden mahdollisuuksissa osallistua toimeen on eroja.

Toimeen sisältyvä **eurooppalaisen raadin tukemana unionin tasolla tehtävä valinta on toimiva**. Arvioijat määrittivät yhden alueen, jolla arviointimenettelyä voitaisiin tehostaa. Tunnus voidaan myöntää kohteelle vain, jos hakemus täyttää kaikki kolme kriteeriä. Vaikka kolme neljästä valitsematta jääneestä kohteesta ei täyttänyt eurooppalaista merkitystä koskevaa kriteeriä eikä niille sen vuoksi voitu myöntää tunnusta, eurooppalainen raati arvioi hakemusta myös kahden muun kriteerin, nimittäin esitettävän hankkeen ja toiminnallisen valmiuden, perusteella.

Raati ilmoittaa valintapäätöksensä tunnusta hakeville kohteille näiden kansallisten koordinaattoreiden välityksellä ja laatii komissiolle raportin esivalituista kohteista julkaistavaksi. Valitut kohteet pitävät tätä ilmoitusta ja palautetta riittävänä. Valitsematta jääneet kohteet haluaisivat yksilöllisemmän ja tarkemman selityksen. Tunnusta hakevat kohteet, joita ei valita tunnuksen saaviksi kohteiksi unionin tasolla tehtävässä valinnassa, voivat esittää seuraavina vuosina uusia hakemuksia kansallista esivalintaa varten.

- Tulevien valintojen varalle komissio pohtii, miten valintamenettelyn vaikuttavuutta ja kulttuuriperintökohteiden mahdollisuuksia osallistua toimeen voitaisiin lisätä erityisesti tiedotusta parantamalla.
- Komissio tarkastelee vaihtoehtoja valinta- ja arviointimenettelyjen sujuvoittamiseksi ja tarkemman palautteen antamiseksi valinnan tuloksista. Eurooppalainen raati arvioi jatkossakin kaikkia tunnuksen myöntämiskriteerejä, jotta arviointi voidaan tehdä kaikkien hakemukseen sisältyvien tietojen perusteella.

Arvioinnissa kyseenalaistetaan kansallisten kiintiöiden hyödyllisyys, sillä kustakin jäsenvaltiosta valitaan enintään yksi kohde vuodessa. Vaikka toimen alkuvaiheessa kiintiöistä saattoi olla hyötyä eurooppalaisten kulttuuriperintökohteiden määrän rajoittamisessa, jatkossa ne todennäköisesti jarruttavat toimen kehittämistä.

- Päätöksen N:o 1194/2011/EU (oikeusperusta) mahdollisen uudelleentarkastelun yhteydessä komissio harkitsee jäsenvaltioita kuullen vaihtoehtoja kansallisen kiintiön, jonka mukaan kustakin jäsenvaltiosta voidaan valita yksi kohde, poistamiselle.

Arvioinnissa todettiin, että toimeen osallistuvista kohteista vastaavat tahot ja eurooppalainen raati suhtautuivat myönteisesti **tunnuksen saaneiden kohteiden seurantaan** vuonna 2016. Seurannan tarkoituksena oli varmistaa, että kohteet täyttävät edelleen kriteerit ja noudattavat hakemuksessa esitettyä hanketta ja toimintasuunnitelmaa. Suurin osa kohteista vastaavista tahoista arvosti tilaisuutta kartoittaa, mitä on saavutettu ja miten kohteen suorituskykyä on parannettu. Analyysin perusteella puolet kaikista eurooppalaisen raadin valintamenettelyn aikana antamista suosituksista oli seurantaan mennessä pantu täysin tai osittain täytäntöön. Nykymuodossaan seurannassa kuitenkin keskitytään vain suorituskyvyn tarkasteluun eikä varsinaiseen seurantaan. Tämän perusteella tarvitaan selkeää seurantakehystä, joka sisältää kaikille jäsenvaltioille yhteiset indikaattorit, joiden avulla varmistetaan yhtenäinen lähestymistapa seurantamenettelyyn.

- Komissio jatkaa seurantamenettelyjen arvioimista ja parantamista tulevia seurantatoimia varten.

Arvioinnissa todettiin, että **yleisölle tiedottaminen Euroopan kulttuuriperintötunnuksesta** on vähäistä. Kaikki kohteet eivät ole hyödyntäneet komission laatimia näkyvyyttä lisääviä ja brändin luomiseen tarkoitettuja materiaaleja. EU:n toimen täytäntöönpanoon osallistuvien toimijoiden, nimittäin komission, kansallisten koordinaattoreiden ja kohteesta vastaavien

tahojen, välisessä viestinnässä on parantamisen varaa. Kohteiden välinen verkostoituminen lisääntyy, ja tehokkaammalle viestinnälle on paljon tarvetta.

- Komissio pyrkii tehostamaan EU:n toimea koskevia viestintätoimiaan ja edistämään kohteiden välistä yhteistyötä ja temaattista verkostoitumista.
- Nykyisestä Luova Eurooppa -ohjelmasta[7] on osoitettu varoja Euroopan kulttuuriperintökohteiden verkostoitumista ja valmiuksien kehittämistä koskevien toimintojen suunnitteluun ja hallinnointiin vuosina 2019–2020.

4. Tehokkuus

Arvioinnissa todettiin, että **kahden päätavoitteen**, jotka ovat EU:n kansalaisten tunne unioniin kuulumisesta ja kulttuurien välisen vuoropuhelun syventäminen, **saavuttamisessa on edistetty** Euroopan kulttuuriperintötunnus -aloitteen käynnistämisestä alkaen. Suurin osa avoimeen kuulemiseen vastanneista ja Euroopan kulttuuriperintökohteissa käyneistä oli sitä mieltä, että käynti oli vahvistanut heidän tunnettaan kuulumisesta unioniin. Suurimpia esteitä kulttuurien välisen vuoropuhelun syventämistä koskevan tavoitteen saavuttamiselle ovat se, etteivät kohteista vastaavat tahot ymmärrä hyvin kulttuurien välistä vuoropuhelua, ja se, että nämä harjoittavat vähän monikielistä viestintää.

- Komissio aikoo tarkastella keinoja, joilla kohteista vastaavia tahoja voitaisiin auttaa ymmärtämään paremmin kulttuurien välistä viestintää ja lisätä heidän sitoutumistaan kulttuurien välisen vuoropuhelun syventämiseen. Näin edistettäisiin paremmin toimen päätavoitteita.

Arvioinnissa havaittiin, että toimen käynnistämisestä alkaen oli tapahtunut edistymistä kohteiden eurooppalaisen merkityksen ja symbolisen arvon korostamisessa sekä kohteiden tunnettuuden ja kiinnostavuuden lisäämisessä Euroopan mittakaavassa. Tästä huolimatta eurooppalaisen narratiivin laatiminen tietyille kohteille on edelleen haastavaa ja yhteisten aiheiden tunnistaminen on edelleen hankalaa koko Euroopan kulttuuriperintötunnus -verkostolle.

Arvioinnissa todettiin myös, että Euroopan kansalaisten tietämyksen lisäämisessä Euroopan historiasta ja unionin rakentamisesta sekä heidän yhteisestä mutta monimuotoisesta kulttuuriperinnöstään on tapahtunut edistymistä. Avoimeen julkiseen kuulemiseen vastanneet olivat sitä mieltä, että tutustuminen Euroopan kulttuuriperintökohteeseen joko paikan päällä tai verkossa oli parantanut heidän tietämystään Euroopan historiasta ja kulttuurista ja että se oli parantanut heidän tietämystään myös Euroopan unionin rakentamisesta ja yhdentymisestä.

Arvioinnissa todettiin, että useimmat kohteet olivat lisänneet ja parantaneet kävijöiden mahdollisuuksia tutustua kohteisiin myös virtuaalisesti eri kielillä. Vaikka tunnus on lisätty onnistuneesti kohteiden viestintä- ja kasvatustoimintaan, yhteistä kulttuuriperintöä koskevaa **kasvatustoimintaa on kehitettävä edelleen**. Paikallisen yleisön saavuttaminen paikallisyhteisöjen kanssa tehtävää yhteistyötä varten on monille kohteille edelleen haastavaa. Kulttuuriperinnön ja nykypäivän kulttuuriteosten ja luovuuden välisen synergian edistämisessä on tähän mennessä edistytty vähän. Arvioinnissa ei myöskään löydetty näyttöä siitä, että Euroopan kulttuuriperintökohde edistää alueiden taloudellista ja kestävää kehitystä

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1295/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020) perustamisesta (EUVL L 347/221, 20.12.2013).

varsinkin kulttuurimatkailun avulla, vaikka kolmannes kohteista ilmoittikin tekevänsä yhteistyötä paikallisten yhteisöjen ja yritysten kanssa.

Arvioinnissa todettiin, että puolet kaikista kohteista on harjoittanut muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien Euroopan kulttuuriperintökohteiden kanssa yhteistä toimintaa, kuten näyttelyjä, konferensseja, luentoja, konsertteja, työpajoja ja mainostapahtumia. Osa kohteista tekee mieluummin yhteistyötä samaan aiheeseen liittyvien muiden kohteiden kuin Euroopan kulttuuriperintökohteiden kanssa, ja puolet Euroopan kulttuuriperintökohteista haluaisi parantaa toimeen liittyvää yhteistyötä. Sidosryhmät esittivät selkeän toiveen, että yhteistyötä tukevaksi rakenteeksi perustettaisiin Euroopan kulttuuriperintökohteiden verkosto.

Euroopan kulttuuriperintökohteet ilmoittivat saaneensa **nimeämisestä monenlaista hyötyä**, kuten paikallisen tuen ja eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistuminen, lisääntynyt huomio tiedotusvälineissä, tiiviimpi yhdentyminen Eurooppaan sekä näkyvyyden ja kävijämäärien lisääntyminen. Vastaavasti Euroopan kulttuuriperintökohteeksi tuleminen on vaativaa, koska se edellyttää henkilöstöresursseja ja rahoitusta, jotta hanke voidaan toteuttaa.

- Komissio on käynnistänyt toimintoja, joilla tuetaan Euroopan kulttuuriperintökohteiden valmiuksien kehittämistä, jotta ne voivat toimia kansainvälisellä tasolla, sekä Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tavoitteiden saavuttamista ja sen tulosten kestävyyttä, esimerkiksi koulutustoiminnan ja kohteiden välisen henkilöstön liikkuvuuden avulla.

5. Eurooppalainen lisäarvo

EU:n tasolla toteutettavan toimen lisäarvo edelliseen hallitustenväliseen toimeen verrattuna on ennen kaikkea se, että näin korostetaan Euroopan kulttuuriperintökohteiden eurooppalaista merkitystä. Kohteet voivat antaa aineellista sisältöä eurooppalaisten arvojen ja eurooppalaisen identiteetin kaltaisille aineettomille käsitteille. Euroopan kulttuuriperintökohteet voivat myös luoda yhteyden eurooppalaisten narratiivien sekä paikallisten kohteiden ja kansalaisten välille. Kulttuurien välisen vuoropuhelun vahvistamisen alalla ei toistaiseksi ole todettu syntyneen konkreettista eurooppalaista lisäarvoa. Tämä voi johtua kulttuuriperintökohteiden luonteesta, sillä niissä ei useinkaan kiinnitetä erityistä huomiota toimintaan, jolla voitaisiin tukea kulttuurien välistä vuoropuhelua, toisin kuin esimerkiksi sosiokulttuurisessa ympäristössä, kaupunkiympäristöissä tai esittävien taiteiden alalla.

EU:n mukanaolon myötä on otettu käyttöön yhteiset valintakriteerit sekä valinta- ja seurantamenetelmät. Tämä voidaan katsoa merkittäväksi lisäarvoksi edelliseen hallitustenväliseen aloitteeseen verrattuna. Euroopan kulttuuriperintökohteille toimen eurooppalainen lisäarvo näkyy mahdollisuudessa jakaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä, oppia toisiltaan ja laatia narratiiveja yhteisistä eurooppalaisista aiheista.

Arvioinnissa todettiin, että toimen eurooppalainen lisäarvo voi olla vähäistä, koska toimen soveltamisala on liian suppea (koska siinä keskitytään kohteisiin). Toimen päättäminen olisi kuitenkin ennenaikaista ja voisi antaa kielteisen signaalin kansalaisille ja etenkin kohteiden sidosryhmille ja kulttuuriperintöalalle. Tämä myös aiheuttaisi vakavaa vahinkoa toimille, joita Euroopan kulttuuriperintökohteet ovat toteuttaneet eurooppalaisen merkityksensä korostamiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi kansalaisten keskuudessa.

- Komissio pohtii, millä muilla keinoilla toimen soveltamisalaa voitaisiin laajentaa erityisesti kehittämällä ja välittämällä kulttuuriperintökohteiden eurooppalaisia

narratiiveja, tehostamalla yhteistyötä ja temaattista verkostoitumista Euroopan kulttuuriperintökohteiden välillä ja tukemalla niiden valmiuksien kehittämistä.